

BSO PEDAGOGIEK

VAN OP STOOM

Inhoudsopgave

BSO Pedagogiek van Op Stoom	3
1. Algemeen	4
2. Altijd een positieve flow	6
3. Boys	8
4. Fan van het proces	9
5. In het atelier	11
6. Buiten zijn	13
7. Risico's en gevaar	14
8. Inrichting van de ruimte	16
9. Samen aan tafel	18

BSO Pedagogiek van OpStoom

Op Stoom staat voor inspirerende kinderopvang die ertoe doet in het leven van je kind. We bieden kwaliteit en service, zodat jij met een gerust hart je kind aan ons toevertrouwt. Bij alles wat we doen staat je kind centraal. Ook streven we ernaar een opvangpakket aan te bieden dat zoveel mogelijk aansluit bij jouw wensen.

Op Stoom is een beetje typisch en daar houden we van! We ondernemen met lef en maken eigenwijze keuzes. Ook wat betreft de pedagogiek op de BSO zijn we nogal uitgesproken. Dat we de persoonlijke en sociale ontwikkeling van je kind zo belangrijk vinden bijvoorbeeld en dat we echt zien wat jongens én wat meisjes beweegt. We werken altijd in een positieve flow en hebben een actieve rol.

De BSO is een plek waar kinderen in hun vrije tijd samen met vriendjes van alles beleven en nieuwe dingen uitproberen. Op de BSO kiest je kind zelf of hij bij ons wil relaxen of van alles wil ondernemen, alleen, samen met andere kinderen of met ons. Niets moeten maar vanuit eigen interesse iets willen doen en ontdekken, daar leert je kind veel van! We zijn de hele tijd bezig met pedagogiek, ons activiteiten- en spelaanbod is groot. Samen helpen we je kind spelenderwijs op weg een zelfstandige, vrolijke tiener te worden.

Wat ons onderling verbindt binnen de hele organisatie is de pedagogiek; hoe we omgaan met kinderen. Het Op Stoom-DNA zit in onze genen :) We zijn allemaal lief voor je kind, we denken in mogelijkheden en doen op een inspirerende manier ons werk... Bovendien hebben we een flink portie lef en samen met de kinderen doen we veel bijzondere activiteiten.

1. Algemeen

De wet kinderopvang: Op Stoom werkt aan de hand van de pedagogische doelen die in de Wet Kinderopvang omschreven staan. Deze staan in de wet omschreven als emotionele veiligheid bieden aan kinderen, persoonlijke en sociale ontwikkeling stimuleren en kinderen normen en waarden meegeven. Elke BSO in Nederland moet zich aan de wet houden, maar wij maken er met z'n allen iets bijzonder leuks van voor kinderen.

Altijd wat te doen

Na schooltijd beginnen we, na even gespeeld te hebben, de middag met een stuk fruit en een glas drinken. Stil zitten hoeft je kind niet want daarna gaan we aan de slag!

We vinden het belangrijk dat er activiteiten voor je kind te doen zijn op het gebied van koken, sport, spel, toneel, natuur, knutselen, techniek, muziek en dans. Er is op de BSO van je kind een inspirerend activiteiten aanbod. We trekken er bij Op Stoom ook veel op uit. Schaatslessen in de winter, surflessen in de zomer of een vakantie-uitje naar het museum. En doordeweeks lekker de natuur in of gewoon een potje voetballen op het speelplein. Maar als je kind een middagje eindeloos Donald Ducks wil lezen of gewoon lekker wil relaxen kan dat natuurlijk ook.

Reizigers op bezoek

Op Stoom biedt graag iets extra's aan kinderen. Bijzonder zijn onze Reizigers die langs de locaties trekken; dit zijn specialisten op het gebied van kunst, film, robotica, natuur, sport, koken of muziek. Je kind leert bijvoorbeeld robots bouwen met de Roboticareiziger. Of ontdekt de natuur met de Naturreiziger. En met de Kookreiziger tovert hij de locatie om tot een KinderKookCafé.

Join de club!

Yep... Join de club. Een Op Stoom Club is een thema-BSO, vaak op een bijzondere locatie zoals een manege, een radiostudio, robotlab of een sportveld. Daar zijn kinderen alleen met activiteiten bezig gerelateerd aan het thema van de club. Zo zal je op de PonyClub manen vlechten, borstelen, hoeven krabben, stallen uitmesten en natuurlijk: pony rijden!

Avontuurlijke medewerkers geven goede begeleiding

Bij de BSO's van Op Stoom werken bevlogen mensen uit allerlei windstreken. Een gemêleerd gezelschap van leuke, lieve, gekke, avontuurlijke mannen en vrouwen. Stuk voor stuk gek op je kind!

Ze zien de kinderen en weten feilloos aan te sluiten met fijne aandacht en activiteiten. Ze zijn lief voor kinderen. Een aai over de bol, tijd voor een gesprekje en samen lekker aan de slag. Dat vinden kinderen fijn. We vinden het belangrijk dat je kind dingen in zijn eigen tempo mag doen, wij hebben eindeloos geduld 😊. Het ene kind kan urenlang knutselen terwijl het andere kind een kortere spanningsboog heeft en juist meer behoefte aan rennen, klimmen en stoeien. We stimuleren kinderen en benaderen ze op een positieve manier. We zorgen voor gezelligheid en voor kaders waarbinnen kinderen zich prettig kunnen bewegen. Ondertussen geniet we volop van wat je kind aan het doen is en doen we lekker mee.

Elk kind een mentor

Elk kind heeft bij ons een mentor. Dat is een pedagogisch medewerker van de BSO die bij voorkeur werkzaam is op alle opvangdagen van je kind. In de locatie hangt een lijst waarop je kunt zien wie de mentor van je kind is.

Natuurlijk hebben al onze medewerkers oog voor elk kind, maar de mentor van jouw kind let specifiek op hoe je kind zich voelt bij ons. Bij de start voert de mentor het intakegesprek met jullie en bezorgt hij of zij je kind op de eerste BSO dag een warm welkom. De mentor is ook het eerste aanspreekpunt voor jou. Ook als we ons zorgen maken over je kind delen we dit te allen tijde met je. Onze medewerker - en specifiek de mentor - heeft een signalerende en initiërende rol.

Over de ontwikkeling van je kind

We kijken altijd met aandacht naar je kind, daardoor weten we wat er speelt in de belevingswereld van je kind, hoe je kind zich bij ons voelt en hoe het gaat op de groep. Als je je kind bij ons komt ophalen, vertellen we je over zijn of haar belevenissen die dag. Van de fijne kleine dingen die opvielen, tot de ontwikkeling die je oogappel doormaakt. Rond de 5e en 6e verjaardag van je kind vullen we hier een verslag over in: het Welbevindenverslag. Je ontvangt het welbevindenverslag via een link in de mail. Het Welbevindenverslag kun je op de computer opslaan. Zo kun je hem bewaren of overdragen aan bijvoorbeeld de school van je kind. Afhankelijk van je wens vindt er een gesprekje plaats.

Aandacht voor de jongste kinderen

Voor de jongste kinderen kan de BSO soms ook een beetje spannend zijn, vooral op de grotere BSO's. Daarom besteden we extra aandacht aan hen. Dit doen we aan tafel tijdens het eten en drinken en in het aanbod van de activiteiten. Het kind krijgt een eigen mentor bij wie het altijd kan aankloppen. Andersom houden de mentoren hun kinderen ook extra in de gaten. Een vertrouwd idee.

Vet leuk in de vakantie

Op studiedagen van school en in schoolvakanties is het heerlijk bij de BSO. We hebben immers de hele dag de tijd en we pakken extra uit met dagvullende activiteiten. Van sporten tot een beautydag. En van fikkie stoken tot een zeefdrukworkshop. En vaak gaan we ook op pad naar een natuurgebied of naar de boer. Kinderen van 7 jaar en ouder kunnen ook kiezen voor een activiteit op een andere locatie dan de eigen BSO.

2. Altijd een positieve flow

De pedagogisch medewerkers zijn positief en liefdevol voor de kinderen. Heel logisch eigenlijk! Positief communiceren is belangrijk voor een goede basis. Dit gaat over je veilig voelen, goed gehecht zijn en je fijn voelen bij ons. Dat is belangrijk voor je kind! Jij kiest de BSO van Op Stoom en wij zorgen met liefde voor jouw kind.

Positief en lief zijn zit in het DNA van Op Stoom. Je kind voelt zich prettig als er een positieve sfeer heerst en hij van een liefdevolle gezellige benadering uit kan gaan. Hierdoor heeft hij het gevoel gewaardeerd te worden. Vertrouwen bieden is belangrijk voor kinderen. Voldoende aandacht, liefde en stimulans dragen bij aan een goed hechtingsproces van kinderen en als je je als kind kunt hechten, dus je emotioneel veilig voelt, draagt dat bij aan een positief zelfbeeld. We laten altijd zien en voelen dat we jouw kind waarderen en leuk vinden. Veel gedrag van kinderen is heel gewoon gedrag, ook als dat soms lastig is voor ons, volwassen mensen. Continue wiebelen, druk doen, door de ruimte heen stuiteren... dat zijn hele normale dingen voor kinderen op de BSO. Normaal gedrag dus, waar we positief mee omgaan, mits het respectvol gebeurt naar elkaar toe.

Achter het behang plakken?

Soms corrigeren we een kind. Als hij gedrag vertoont dat vervelend is voor andere kinderen, een hele grote mond heeft of een ander kind pijn doet. We maken het incident niet groter dan het is en corrigeren doen we kort en bondig. Maar achter het behang plakken? Nee! Want we snappen wat kinderen beweegt en we proberen de sfeer weer naar het positieve om te buigen. Dat is professionaliteit. Een tafelmoment kan voor sommige kinderen best lang duren. Als je kind van nature een beetje ongeduldig is, verlangen we echt niet dat hij geduldig blijft zitten. We kijken goed naar de individuele behoeftes en vinden daar een oplossing bij. Een wiebelaar bieden we een alternatief aan. Staan aan tafel bijvoorbeeld, of een loopje naar de keuken.

Alles op z'n tijd

Het tempo van kinderen ligt lager. Logisch! Helemaal als ze nog maar 4 of 5 jaar zijn. Dat betekent geduldig zijn. Als we een vraag stellen aan je kind wachten we gewoon even op het antwoord. Soms stellen we de vraag nog een keer, net op een andere manier, zodat je kind begrijpt wat we bedoelen. Voordat we een vraag stellen observeren we de situatie goed, want als je kind nog volop aan het knutselen is hoeven we natuurlijk niet te vragen; "Ben je al klaar?" Dan hebben we allang gezien dat dat niet het geval is.

Sociale vaardigheden aanleren

We reiken je kind allerlei sociale vaardigheden aan en in communicatie stimuleren we het onderlinge contact tussen kinderen. *"Lieke, wil jij Max misschien helpen met die moeilijke puzzel? Jij kunt dat denk ik wel."* of *"Willen jullie met zijn drietjes met de Kapla?"*.

Kinderen van verschillende leeftijden kunnen elkaar helpen of samen dingetjes doen. Ook leren we kinderen naar elkaar te luisteren als iemand iets vertelt: *"Kom, gaan we eerst naar Maaïke luisteren en daarna mag jij vertellen!"* Door onze manier van communiceren met kinderen, stimuleren we allerlei sociale vaardigheden. Hierdoor zorgen we voor een rijke omgeving van leren van én met elkaar, samen pret hebben en rekening houden met elkaar.

Ook non-verbaal zijn we lief

Communicatie over en weer zit `em ook in allerlei leuke, lieve gebaren. We stellen kinderen op hun gemak door een subtiel knikje, knipoogje, een aai over de bol of een arm op de schouder. De hele dag gebruiken we eindeloos veel non-verbale communicatie om voor kinderen veiligheid en gezelligheid uit te stralen. Daarmee creëren we voor je kind een fijne, geborgen plek bij ons.

3. Boys

Omdat grofweg de helft van de kinderen die bij Op Stoom komt een jongen is én omdat 85 % van onze pedagogisch medewerkers bestaat uit vrouwen, is het interessant om te kijken naar wat we zowel jongens als meisjes meegeven in het spelaanbod. Bij Op Stoom is er extra aandacht voor de drukkere boys, op een positieve manier welteverstaan!

Doerakken, techneuten, pietjes precies, rauwdouwers of rustige jongens: ze zijn er in alle variaties en zowel de wildebrassen als de zachtaardige knullen zijn geliefd bij Op Stoom. Uiteindelijk gaat het erom dat jongens (en meisjes) zichzelf kunnen zijn. Dát vinden we belangrijk. We zien iedere dag opnieuw dat elk kind op een eigen manier zijn weg vindt. Naast de gezamenlijke behoefte aan plezier en geborgenheid zien we fundamentele verschillen tussen jongens en meisjes.

Jongens hebben vaker dan meisjes een uitbundige manier van experimenteren om de wereld te leren begrijpen. Tegelijkertijd kijken wij er niet raar van op dat jongens ook 'meisjesdingen' doen. Houden we ook van! We willen bij Op Stoom echter benadrukken dat we positief omgaan met "druk" gedrag. Dat gedrag zie je natuurlijk ook bij meisjes maar door de bank genomen dus vaker bij jongens. In het algemeen zijn het jongens die vaker van wild spel houden, zoals stoeien of vechten. Waarbij het mét stokken nog cooler is. Spelen en risico's nemen, dat wil een groot deel van de boys. Het liefst op grote hoogte, met hoge snelheid en omringd met gevaarlijke elementen zoals vuur en scherpe voorwerpen. En veel jongens houden van winnen... dus wedstrijdjes doen is een must. Dat snappen wij!

Rolmodellen

Bij Op Stoom werken veel mannen in de BSO's en willen we graag dat onze teams gemêleerd zijn. Jongens herkennen zich van nature sneller in mannen en omgekeerd geldt hetzelfde. In de praktijk bestaat het overgrote deel van onze medewerkers op de BSO uit vrouwen. Gelukkig zijn dit leuke, stoere, lieve dames die zich stuk voor stuk verdiepen in wat jongens leuk vinden en lef hebben om hier een heel stuk in mee te gaan.

4. Fan van het proces

Je kind mag bij ons vooral veel zelf uitproberen. Want hoe kun je later-als-je-groot-bent voor jezelf zorgen als je nu niet voldoende kunt oefenen? Op De BSO kunnen kinderen er flink op los experimenteren en ontwikkelen ze vaardigheden op persoonlijk en sociaal gebied én een eigen mening. Je kind participeert bij ons in van alles en nog wat en er wordt naar hem geluisterd.

Kinderparticipatie

Dat we fan zijn van het proces (zelf uitproberen en je eigen hersens laten kraken) relateert op de BSO natuurlijk aan kinderpaticipatie. Mee mogen doen. Dat begint al op jonge leeftijd. Jonge kinderen op de BSO kunnen al veel zelf en de onafhankelijkheid neemt met de jaren toe. Ze hebben een eigen mening, wij vragen daar naar en we luisteren naar de signalen die je kind afgeeft: iets willen, een goed idee hebben of nee, wel 1000 goeie ideeën hebben 😊 want "wat niet is kan jij verzinnen!" Als het even kan spelen we daarop in en zo krijgt je kind het gevoel gehoord te worden. Aan het einde van de BSO rit is je kind, doordat we hem steeds meer los te durven laten en vertrouwen geven, een zelfstandige tiener geworden met een flinke portie zelfvertrouwen.

Ideeën van jouw kind zijn welkom

Fijn, spontane ideeën en nieuwe mogelijkheden voor activiteiten die vanuit kinderen komen. Er kan veel op de BSO. En als het niet kan zijn we ook duidelijk. Je kind weet waar hij aan toe is bij ons. Naast een goed voorbereid activiteitenaanbod spelen we ook in op het moment, want inspraak van kinderen vinden we belangrijk. Dat gebeurt de hele dag door op individuele basis. Het zit in ons DNA dat we luisteren naar je kind en met hem meebewegen. Soms ontstaan er mooie processen in de ontwikkeling van je kind:

Als kinderen kleding aan het ontwerpen zijn omdat één van hen een modeshow zag op internet. En als er dan ineens het plan opgevat wordt om meer kleding te maken en een modeshow te houden voor bijvoorbeeld ouders. Dan kan er vanuit een spontane activiteit een groter project ontstaan. Gemaakt en geregeld door kinderen, met wat begeleiding van ons. Hoe fijn is dat!

Als het een onderwerp betreft dat voor een groepje kinderen belangrijk of leuk is dan vragen we kinderen hoe ze hun idee in willen brengen of we verzinnen samen hoe we dat het beste kunnen doen. Sprankelende wedstrijdjes, polls, een gesprekje tijdens het eten... maar nooit op een saaie vergader-achtige (volwassen) manier. Kinderen zijn creatiever dan dat!

Samen de (mid)dag doen

Op elke BSO willen we dat kinderen in aanraking komen met de volgende pijlers: koken, sport, spel, toneel, muziek, dans, natuur, techniek en knutselen. Naast activiteiten doen en spelen betrekken we je kind ook bij de gewone dagelijkse dingen. Hij ontwikkelt zich in van alles en nog wat. Als kinderen klein zijn helpen ze met het fruit op de schaal leggen en de pakken melk uit de koelkast pakken (ook als ze groot zijn 😊). Op de BSO helpt je kind met crackers smeren voor de groep, tosti's bakken voor iedereen, samen de groente in de pan hakken als we koken. Hartstikke gezellig allemaal en je kind wordt steeds zelfstandiger. Een mooi proces! We bieden altijd de ruimte om dit soort dingen samen met de kinderen te doen. Het lijkt niks bijzonders maar voor kinderen is het waardevol: "Ik kan dit al, ik krijg vertrouwen". Niet altijd bewust natuurlijk maar er gebeurt veel in de ontwikkeling van een kind.

Geduld is een schone zaak

Je kind op weg naar zelfstandigheid, dat kan alleen in zijn eigen tempo! We hebben dan ook eindeloos geduld, dat hoort bij ons vak. We wachten op je kind als hij zelf iets aan het doen is. We kijken naar de processen die ontstaan als je kind aan de slag is met iets en we hebben oog voor de vaardigheden en de ontwikkelingsfase van je kind. We begeleiden alle kinderen door veel uit te leggen, goed naar ze te kijken en mee te bewegen met wat ze aangeven. We nemen het 'werk' van kinderen niet zomaar uit handen en vertrouwen erop dat een kind, soms met een beetje hulp, best zelf verder kan in het proces.

In het atelier

Over kinderen in het atelier valt zóveel te zeggen! Daar viert het experiment en het proces van je kind hoogtij. Daarover kun je lezen in hoofdstuk 5.

Buiten zijn

En voor buiten zijn geldt hetzelfde. Meer hierover in hoofdstuk 6.

5. In het atelier

Door te experimenteren en op onderzoek uit te gaan doen kinderen nieuwe ervaringen op, een mooi leerproces. Fijn... want dat kan met knutselen en dát gebeurt veel op de BSO. We willen je kind een flinke portie inspiratie bieden op knutselgebied, hem verschillende technieken aanleren zoals zagen, timmeren en naaien, maar je kind vooral ook zelf aan laten rommelen in onze ateliers.

Dát levert originaliteit op!

Kinderen hebben op knutselgebied weinig invulling nodig die door volwassenen bedacht is. Mooie voorbeelden van volwassenen zouden het creatieve proces van kinderen alleen maar in de weg staan. Je kind zit vol met indrukken uit zijn eigen spannende leventje en geeft dat zelf vorm. Dát levert originaliteit op!

Bij Op Stoom mogen kinderen hun eigen creativiteit gebruiken en zelf hun hersenen laten kraken. Liever zelf creëren dan voorbeelden namaken en liever industrieel restmateriaal gebruiken dan allemaal dezelfde paashaas inkleuren.

Wat we wel willen is kennis van kinderen vergroten en daarom duiken we soms in een thema. In Mondriaan bijvoorbeeld of we willen van alles weten over een Fabergé-ei (google maar even!). Dan een Mondriaan of een Fabergé-ei maken past ook bij wie we zijn.

Technieken aanleren

We zoeken de balans tussen je kind iets willen leren en vrij experimenteren. Bepaalde technieken aanleren is natuurlijk leuk en handig. Een reiziger bijvoorbeeld, die langskomt om kinderen te leren haken, naaien of breien. Dat leidt tot het maken van bijvoorbeeld kledingstukken. Wat en hoe, daar kunnen kinderen dan zelf invulling aan geven. Daar zit de vrijheid en originaliteit van je kind. Of kinderen leren hoe je moet figuurzagen bijvoorbeeld. Als ze de techniek beheersen kunnen kinderen er veel creativiteit in kwijt.

Een flinke portie inspiratie

Aanrommelen is een voorwaarde om tot creëren te komen. Het klinkt alsof je als kind maar wat doet... en dat is meestal ook zo. Kinderen komen vaak toevallig tot een resultaat. Zonder (genoeg) materialen kun je niet rommelen dus we hebben voldoende!

Een thema? Proces ernaartoe is vrij

Het zonnestelsel maken, een Aziatische stad, winterwonderkastjes, Koningsdag. Het kan zijn dat je kind (samen met ons) aan de slag gaat met een thema. Hoe fijn om kinderen nieuwe informatie aan te reiken en te inspireren.

De invulling mogen kinderen altijd zelf geven. We kunnen bijvoorbeeld informatie geven over de Aziatische stad en er vragen over stellen om creativiteit op gang te brengen, maar de activiteiten vullen we niet al helemaal voor de kinderen in. Ze zijn zelf creatief genoeg om dat te bedenken. Kinderen hebben ruimte en vrijheid nodig om zelf en met elkaar op onderzoek uit te gaan. Inspiratie is fijn in de vorm van foto's van een Aziatische stad bijvoorbeeld, of afbeeldingen van Mondriaan of andere kunstenaars, afhankelijk van het onderwerp. Begeleiden zonder eigen gemaakte voorbeelden levert meer originaliteit van je kind op. Dat geeft een goed gevoel van eigenwaarde.

Mooie boel is dat!

Als kinderen iets maken wordt er al snel: "wat mooi" geroepen. En toch vinden we dat het daar helemaal niet om gaat als je kind iets aan het maken is. De vraag is eigenlijk ook of een kind iets aan die opmerking heeft als hij gewoon lekker aan het knutselen is? Knutselen bij Op Stoom gaat over ontdekken en experimenteren. Het hoeft helemaal niks moois te worden. Als kinderen hulp vragen begeleiden we zoveel mogelijk met communicatie en soms helpen we een handje, zonder het werk van kinderen uit handen te nemen. Voor je het weet kan een kind dan zelf weer verder aan de slag.

6. Buiten zijn

Tuurlijk, buitenspelen is leuk, spannend en relaxed. Je kind komt meer tot bloei als het veel buiten is. Gewoon, omdat het daar kan!

Alle ruimte voor onderzoek

Elk kind kan op zijn eigen manier 'iets' buiten. Ze hebben er de ruimte om te experimenteren en te ontdekken. Zelf op scharreltocht de natuur in, spelen met de modderkeuken of aansluiten bij sporten en spellen die buiten aan de gang zijn. Je kind leert buiten zoveel nieuws, komt van alles tegen. Kinderen hebben succeservaringen nodig om te groeien en die ervaren ze buiten vaak. Dat beestje waar je eigenlijk bang voor was, durf je nu ineens op je hand te laten lopen. Of heb je hem per ongeluk platgetrapt? Gesprekjes hierover tussen kinderen onderling, of met ons, zijn goud waard.

De keuze is reuze

Buiten is er nog meer ruimte dan binnen voor je kind om zijn eigen keuze te maken. Met wie wil je spelen en waarmee? Of dat je helemaal niet wil spelen, maar gewoon een beetje wil zitten. Onder kinderen zien we al dat er verschillende rollen zijn. We zien een groep kinderen met een grote sjouwbehoefte. Ze sjoeren en scharrelen van alles op en verplaatsen losse boomstammen en keien. Deze sjouwers worden zeer gewaardeerd door andere kinderen, die bijvoorbeeld in de modderkeuken van alles nodig hebben. Zand, takjes, blaadjes, alles is welkom en de samenwerking is (even) perfect.

Ook zien we een groep "mooimakers", kinderen die druk zijn met versieringen, bloemetjes en kleine friemeltjes. Weer andere kinderen nemen de rol van leider op zich en sturen de boel wel even aan.

Het is de echte wereld voor kinderen. Ze leren wat ertoe doet en leren van levensechte situaties. We zijn ons bewust van de verschillende rollen van kinderen en zorgen ervoor dat er ruimte is voor elk kind om initiatieven te (durven) nemen vanuit zijn eigen interesse.

In de mix

Op De BSO lopen kinderen van verschillende leeftijden geregeld door elkaar heen. Grote kinderen helpen kleine kinderen soms en voor beiden is dat prettig. Er is veel sociale interactie als dat gewenst is. En als je kind dat niet wil, kan hij een rustiger plek opzoeken in de tuin. Wij verdelen ons altijd in de tuin, zien zo wat er gebeurt en spelen hierop in. We benoemen wat kinderen doen, geven ze een ruggensteuntje om net een stapje verder te durven en stimuleren de sociale interactie tussen kinderen.

7. Risico's en gevaar

Water, vuur, ruwe keien, grote boomstammen (waar je vanaf kunt vallen!) scherpe takken en niet te vergeten af en toe een splinter. Je kind telkens nieuwe dingen en overweegt onbewust of bewust de risico's die op zijn pad komen. We helpen een handje in lef of juist in waakzaamheid.

De onbevangingheid van kinderen is een groot goed. Zij laten het leven op zich af komen, vaak nog vrij van angsten. Zij spelen in hun spel dagelijks met risico's, zowel binnen als buiten. Jouw kind verkent zijn eigen grenzen en we kijken goed naar wat je kind al kan en helpen al dan niet een handje.

Levi van bijna vijf glijdt van een boomstam af en valt op zijn knie. Dikke tranen, pijn en echt bloed.

Omgaan met gevaar

Gevaar is een beleving, een instinctief proces. Wat de één als gevaar voelt, zal de ander misschien helemaal niet zo ervaren. Het ene kind ervaart gevaar op een glijbaan van 2 meter hoog, terwijl een ander kind zonder angst een glijbaan van 10 meter hoog afglijdt. Ervaart je kind veel gevaar? Dan begeleiden we hem om meer te durven. Want experimenteerdrang en nieuwsgierigheid helpen je kind om nieuwe uitdagingen aan te gaan en zich te ontwikkelen. Ervaart je kind wel heel weinig gevaar? Dan begeleiden we hem om het spel zo veilig mogelijk te doen. Zo helpen we ieder kind om te gaan met gevaar.

Omgaan met risico's

Risico is een heel ander begrip dan gevaar, het is veel rationeler. Het gaat over de inschatting van de kans dat er iets gebeurt en het mogelijke gevolg ervan. Bij Op Stoom maken we dagelijks zulke risico-inschattingen. We maken daarbij onderscheid tussen aanvaardbaar en onaanvaardbaar risico. Een balanceerspel waar een kind wel eens een geschaafde knie aan overhoudt, is vervelend. Maar is wel een acceptabel risico. Aan de andere kant: iets dat zéér onwaarschijnlijk is, maar wel verstrekkende gevolgen heeft, is logischerwijs onaanvaardbaar.

"Niet doen, dat is gevaarlijk!"

Dat zal je ons niet zo snel horen zeggen. We willen dat kinderen op zichzelf leren vertrouwen bij het inschatten van gevaar. Daar begeleiden we de kinderen natuurlijk goed in: we leren ze goed te kijken en hun handen te gebruiken bij het klimmen.

Of hoe ze een heuvel kunnen afklauteren als het te hoog is om er vanaf te hollen. En padden, spinnen en andere insecten zijn niet eng maar kunnen juist heel interessant zijn!

Bouwen aan zelfvertrouwen

We helpen je kind een inschatting te maken en houden hierbij rekening met verschillen tussen kinderen. We zijn ook een figuurlijk steuntje in de rug en tonen een beetje lef. Als je als kind al jong leert om je grenzen te (durven) verleggen, bouw je aan je zelfvertrouwen. We zien het als taak om je kind te begeleiden in dit proces van bewustwording, en niet om al het gevaar weg te nemen. Het ervaren van gevaar (spannend maar toch durven doen) en het rekening houden met risico's is een onderdeel van de ontwikkeling. Het is een eigen spanningsveld van je kind: het ervaren van gevaar en de behoefte om de eigen grenzen op te zoeken met de bijbehorende risico's. Dat durven aangaan is belangrijk om tot een gelukkig en zelfstandig mens te ontwikkelen.

Beroepshouding

Omdat we zoveel medewerkers en ouders hebben die allemaal iets anders voelen als het gaat om risico's en gevaar is het belangrijk dat we professioneel blijven en proberen om eigen angsten, opvoeding en ervaring niet teveel mee te laten spelen als het gaat om gevaar. Onze beroepshouding is belangrijk in de begeleiding van kinderen op dit gebied en samen varen we een koers die veilig genoeg is en tegelijkertijd een beetje lef in zich heeft.

8. Inrichting van de ruimte

Op Stoom heeft sfeervolle BSO's waar kinderen zich thuis voelen en veel kunnen spelen. We werken met een herkenbaar concept qua speelgoed en inrichting, dat heeft pedagogische waarde.

Daar word je vrolijk van!

Alle locaties van Op Stoom hebben dezelfde basisuitstraling. De ruimten zijn vrolijk van kleur en hebben een huiselijke uitstraling. De indeling van de groepsruimte sluit aan bij de pedagogische visie van Op Stoom. De inrichting draagt eraan bij dat je kind veel kan spelen (vrij spelen) en uitgedaagd wordt in zijn ontwikkeling. Materialen zijn duurzaam en hebben een uitnodigende uitstraling.

De hoeken

De BSO is verdeeld in verschillende speel- of activiteitenhoeken of verschillende kamers, afhankelijk van de BSO. We kiezen standaard voor een atelier(hoek), een bouwhoek, een autohoek, een keukenhoek, een poppenhoek, een verkleedhoek, een leeshoek en een spelletjeskast waaruit de kinderen spelletjes kunnen pakken en er aan tafel of op de grond mee kunnen spelen. Als de ruimte het niet toelaat zoveel verschillende hoeken te maken combineren we ze.

Activiteiten zonder hoeken

De inrichting van de BSO gaat veelal over vrij spelen van kinderen. We vinden koken, natuur, toneel, sport en muziek ook belangrijke pijlers die meestal niet in hoeken in te passen zijn. Vaak kan rennen of sporten niet in de groepsruimte en gebruiken we hier een aparte ruimte (gymzaal, speelzaal, buiten) voor.

Om te koken is er vaak ergens in het gebouw een mogelijkheid. Voor toneel en muziek is er meestal geen aparte hoek dus gebruiken we samen met de kinderen onze creativiteit en bedenken we waar kinderen dat kunnen doen. Natuur doen we in basis buiten en kan binnen voortgezet worden in allerlei projecten.

Waarom hoekjes in de ruimte?

Bekijk de ruimte even door kinderogen en sluit maar aan bij de behoefte (en hoogte) van je kind! Door de indeling van de groepsruimte in verschillende hoeken spelen kinderen vaker in subgroepjes. Je kind kan zich hierdoor beter concentreren op het spel en wordt minder snel afgeleid door de andere kinderen. Hoekjes geven kinderen de mogelijkheid zich te onttrekken aan het groepsgebeuren als ze daar behoefte aan hebben. Ook kinderen hebben soms behoefte aan privacy.

Indeling van spelmateriaal per hoek betekent ook duidelijkheid voor je kind. Hij weet waar hij met wat kan spelen en kan zelf keuzes maken.

Versieren van de groepsruimte

Ramen zijn om doorheen te kijken waardoor je als kind van alles beleeft. De ramen worden bij ons dan ook niet vol geschilderd of geplakt, maar leeg gehouden. Versieringen als eigen gemaakte dingen van kinderen worden zoveel mogelijk op ooghoogte van je kind gehangen. Boven het hoofd heerst er rust. Teveel waslijnen op de groep waar van alles aan opgehangen wordt geeft een onrustige en rommelige indruk.

Op de groep hangen foto's van de kinderen, bijvoorbeeld foto's uit jullie thuissituatie. Een foto van je kind met zijn hondje, zijn opa of zijn nieuwe fiets. Dat is toch gezellig om naar te kijken!

9. Samen aan tafel

Is aan tafel eten met kinderen ook pedagogiek? Yes, het barst van de inhoud terwijl je gewoon lekker samen zit te eten.

Kinderen helpen meestal graag een handje met het dekken van de tafel, dat kunnen ze natuurlijk prima als ze op de BSO zitten en ze oefenen hun persoonlijke en sociale skills. Om in vakanties de tafel soms extra netjes dekken is ook leuk, leren we kinderen van alles over etiquette!

De sfeer aan tafel is fijn en ontspannen, ook als er eens een beker drinken omgaat vinden we dat niet erg. Je kind leert al doende en stil zitten is niet zo makkelijk. Daar hebben we begrip voor. We stimuleren kinderen om te eten, maar dwingen niet. Eet je kind niet alles op? Geen punt. Wij blijven in een positieve flow.

Zelfstandigheid

Kinderen eten in hun basisgroep en smeren bij Op Stoom al vanaf een jaar of twee zelf een broodje of cracker, dus op de BSO smeert je kind zeker zelf. Gaandeweg gaat dat steeds beter en ze vinden het leuk om te doen en nog fijner om hier al groot genoeg voor te zijn. Je kind kiest zelf waar hij zijn brood of cracker mee belegd en wij zorgen dat dat met voldoende variatie gebeurt. Verhaaltjes vliegen over en weer de tafel over. De oudste kinderen mogen zelf (aan de bar) hun cracker maken, wat drinken en gelijk gaan doen wat zij willen.

In hun baldadigheid schieten zij nog wel eens uit met de hoeveelheid beleg. We leren ze dat dat ook anders kan ;-)

Variatie in broodbeleg

Gevarieerd en gezond eten vinden we belangrijk. Op Stoom heeft een beleid rondom voeding. In de kern: niet teveel, niet te zoet en niet te vet. [Hier](#) vind je het.

Omgeving tijdens het eten

We bieden een omgeving waarin het eten gezellig is en waarin we de spelbehoefte minimaliseren. Spelen is natuurlijke behoefte, net zoals eten, dus spel kan de behoefte aan voeding vervangen. Als een kind geen honger meer heeft gaat het vaak spelen met eten. Spelen met het eten is niet gewenst, verkenning van het eten mag natuurlijk wel.